

Conservatori Professional
de Música Mestre Tàrrrega
de Castelló

PROGRAMACIÓ
DIDÀCTICA

Anàlisi

ÍNDEX

COMPETÈNCIES ANÀLISI 5é i 6é	3
OBJECTIUS	21
CONTINGUTS 5è	22
CONTINGUTS 6è	25
METODOLOGIA	28
SEQÜENCIACIÓ	28
AVALUACIÓ	28
CRITERIS D'AVAUACIÓ	30
MÍNIMS EXIGIBLES	31
PROCEDIMENTS DE RECUPERACIÓ DURANT EL CURS	31
PROVES EXTRAORDINÀRIES	32
PÈRDUA D'AVAUACIÓ CONTÍNUA	33
PROVES D'ACCÉS	33
AMPLIACIÓ DE MATRÍCULA	35
ATENCIÓ A LA DIVERSITAT	35
TIC I MESURES DE SENSIBILITZACIÓ	35
PLA DE CONVIVÈNCIA	36
ANNEXOS	37

Competències

Anàlisi 5é y 6é curs

Les competències que s'arreglen en aquesta programació s'han establert de conformitat amb els resultats de la investigació educativa i amb les tendències europees arreglades en la Recomanació 2006/962/EC, del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de desembre de 2006, sobre les competències clau per a l'aprenentatge permanent. Aquestes competències es descriuen, s'indica la seua finalitat i aspectes distintius, i es posa de manifest, en cadascuna d'elles, les claus de desenvolupament que ha d'aconseguir tot l'alumnat referides al final de l'ensenyament professional de música, però el desenvolupament de la qual ha d'iniciar-se des del començament de l'escolarització, de manera que la seua adquisició es realitze de manera progressiva i coherent al llarg de les diferents etapes educatives.

Les competències clau hauran d'estar estretament vinculades als objectius definits per a l'Ensenyament Professional de Música. Aquesta vinculació afavoreix que la consecució d'aquests objectius al llarg de la vida acadèmica porte implícit el desenvolupament de les competències clau, perquè totes les persones puguen aconseguir el seu desenvolupament personal i aconseguir una correcta incorporació en la societat.

Un enfocament metodològic basat en les competències clau i en els resultats d'aprenentatge comporta importants canvis en la concepció del procés d'ensenyament-aprenentatge, canvis en l'organització i en la cultura escolar; requereix l'estreta col·laboració entre els docents en el desenvolupament curricular i en la transmissió d'informació sobre l'aprenentatge dels alumnes i alumnes, així com canvis en les pràctiques de treball i en els mètodes d'ensenyament.

Les competències clau del currículum en el Sistema Educatiu Espanyol són les següents:

1. Competència comunicació lingüística.

És el resultat de l'acció comunicativa dins de pràctiques musicals i socials determinades, en les quals l'individu actua amb altres interlocutors i a través de textos en múltiples modalitats, formats i suports. Aquestes situacions i pràctiques poden implicar l'ús de diferents llenguatges musicals, en diversos àmbits i de manera individual o col·lectiva. Per a això l'individu disposa del seu repertori musical, però ajustat a les experiències comunicatives que experimenta al llarg de la vida. Els diferents llenguatges musicals que utilitza poden haver tingut vies i temps distints d'adquisició i constituir, per tant, experiències d'aprenentatge musicals, tant populars com d'una altra índole. Aquesta visió de la competència en comunicació lingüística vinculada amb pràctiques musicals determinades ofereix una imatge de l'individu com a agent comunicatiu que produeix, i no sols rep, missatges a través de les diferents manifestacions musicals amb diferents finalitats. Valorar la rellevància d'aquesta afirmació en la presa de decisions educatives suposa optar per metodologies actives d'aprenentatge (aprenentatge basat en tasques i projectes, en problemes, en reptes, etcètera), ja siguen aquestes en llenguatges musicals avantguardistes i actuals, enfront d'opcions metodològiques més tradicionals. A més, la competència en comunicació lingüística musical, representa una via de coneixement i contacte amb la diversitat cultural que implica un factor d'enriquiment per a la pròpia competència i que adquireix una particular rellevància en el cas de les músiques d'altres cultures. Per tant, un enfocament intercultural en l'ensenyament i l'aprenentatge de les diferents músiques implica una important contribució al desenvolupament de la competència en comunicació lingüística musical de l'alumnat.

Aquesta competència és, per definició, sempre parcial i constitueix un objectiu d'aprenentatge permanent al llarg de tota la vida. Per això, perquè es produïska un aprenentatge satisfactori de les diferents músiques, és determinant que es promoguen uns contextos d'ús de llenguatges musicals rics i variats, en relació amb les tasques que s'han de realitzar i els seus possibles interlocutors, textos i intercanvis comunicatius.

La competència en comunicació lingüística musical és extremadament complexa. Es basa, en primer lloc, en el coneixement del component lingüístic musical. Però a més, com es produeix i desenvolupa en situacions comunicatives concretes i contextualitzades, l'individu necessita activar el seu coneixement del component pragmàtic-discursiu i sociocultural. Aquesta competència precisa de la interacció de diferents destreses, ja que es produeix en múltiples modalitats de comunicació i en

diferents suports.

Des de l'oralitat i l'escriptura fins a les formes més sofisticades de comunicació audiovisual o mediata per la tecnologia, l'individu participa d'un complex entramat de possibilitats comunicatives gràcies a les quals expandeix la seua competència i la seua capacitat d'interacció amb altres individus. Per això, aquesta diversitat de modalitats i suports requereix d'una alfabetització musical més complexa, recollida en el concepte d'alfabetitzacions múltiples, que permeta a l'individu la seua participació com a ciutadà actiu.

La competència en comunicació lingüística musical és també un instrument fonamental per a la socialització i l'aprofitament de l'experiència educativa, per ser una via privilegiada d'accés al coneixement dins i fora de l'escola. Del seu desenvolupament depèn, en bona part, que es produïsquen diferents tipus d'aprenentatge en diferents contextos, formals, informals i no formals. En aquest sentit, és especialment rellevant en el context escolar la consideració de la lectura com a destresa bàsica per a l'ampliació de la competència en comunicació lingüística musical i l'aprenentatge. Així, el llenguatge musical és la principal via d'accés a totes les àrees, per la qual cosa el contacte amb una diversitat de textos resulta fonamental per a accedir a les fonts originals del saber. Per això, on manifesta la seua importància, de forma més palesa, és en el desenvolupament de les destreses que condueixen al coneixement dels textos musicals, no sols en la seua consideració com a cànon artístic o en la seua valoració com a part del patrimoni cultural, sinó sobretot, i principalment, com a font de gaudi i aprenentatge al llarg de la vida.

Des d'aquesta perspectiva, és recomanable que el centre educatiu siga la unitat d'acció per al desenvolupament de la competència en comunicació lingüística musical. En aquest sentit, actuacions com el disseny d'un Projecte Artístic Musical de Centre que forme part del propi Projecte Educatiu de Centre, un Pla Lector o unes estratègies per a l'ús de la Biblioteca i Fonoteca Escolar com a espai d'aprenentatge i gaudi permeten un tractament més global i eficaç de la competència en comunicació lingüística musical en els termes ací expressats.

La competència en comunicació lingüística musical s'inscriu en un marc d'actituds i valors que l'individu posa en funcionament: el respecte a les normes de convivència; l'exercici actiu de la ciutadania; el desenvolupament d'un esperit crític; el respecte als drets humans i el pluralisme; la concepció del diàleg com a eina primordial per a la convivència, la resolució de conflictes i el desenvolupament de les capacitats afectives en tots els àmbits; una actitud de curiositat, interès i creativitat cap a

l'aprenentatge i el reconeixement de les destreses inherents a aquesta competència (lectura, conversa, escriptura, etcètera) com a fonts de plaer relacionada amb el gaudi personal i la promoció i la pràctica del qual són tasques essencials en el reforç de la motivació cap a l'aprenentatge.

En resum, per a l'adequat desenvolupament d'aquesta competència resulta necessari abordar l'anàlisi i la consideració dels diferents aspectes que intervenen en ella, a causa de la seua complexitat. Per a això, s'ha d'atendre els cinc components que la constitueixen i a les dimensions en les quals es concreten:

- . El component lingüístic musical que comprèn diverses dimensions: la lèxica, la gramatical, la semàntica, la fonològica, l'ortogràfica i l'ortoèpica, entesa aquesta com l'articulació correcta del so a partir de la representació gràfica de la música.
- . El component pragmàtic-discursiu contempla tres dimensions: la socimusical (vinculada amb l'adequada producció i recepció de missatges en diferents contextos socials); la pragmàtica (que inclou les microfuncions comunicatives i els esquemes d'interacció); i la discursiva (que inclou les macrofuncions textuais i les qüestions relacionades amb els gèneres discursius).
- . El component sociocultural inclou dues dimensions: la que es refereix al coneixement del món i la dimensió intercultural.
- . El component estratègic permet a l'individu superar les dificultats i resoldre els problemes que sorgeixen en l'acte comunicatiu. Inclou tant destreses i estratègies comunicatives per a la lectura, l'escriptura, la interpretació musical, l'escolta, com a destreses vinculades amb el tractament de la informació, la lectura multimodal i la producció de textos electrònics en diferents formats; així mateix, també formen part d'aquest component les estratègies generals de caràcter cognitiu, metacognitiu i socioafectives que l'individu utilitza per a comunicar-se eficaçment, aspectes fonamentals en l'aprenentatge de les altres cultures musicals estrangeres.
- . Finalment, la competència en comunicació lingüística musical inclou un component personal que intervé en la interacció comunicativa en tres dimensions: l'actitud, la motivació i els trets de personalitat.

2. Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia.

La competència matemàtica i les competències bàsiques en ciència i tecnologia indueixen i enforteixen alguns aspectes essencials de la formació de les persones

que resulten fonamentals per a la vida.

En una societat on l'impacte de les matemàtiques, les ciències i les tecnologies és determinant, la consecució i sostenibilitat del benestar social exigeix conductes i presa de decisions personals estretament vinculades a la capacitat crítica i visió raonada i raonable de les persones. A això contribueixen la competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia, les quals estan incloses en l'ensenyament musical a través de les seues diferents assignatures:

a) La competència matemàtica implica la capacitat d'aplicar el raonament matemàtic i les seues eines per a descriure, interpretar i predir diferents fenòmens en el seu context, igual que ocorre en les estructures musicals.

. La competència matemàtica musical requereix de coneixements sobre les mesures i les estructures que componen les obres musicals, així com de les operacions i les representacions harmòniques, i la comprensió dels termes que comporten aquestes representacions.

. L'ús d'eines matemàtiques, dins de l'ensenyament musical, implica una sèrie de destreses que requereixen l'aplicació dels principis i processos matemàtics en diferents contextos, ja siguen personals, socials, professionals o científics, així com per a emetre judicis fundats i seguir cadenes argumentals en la realització de càlculs, l'anàlisi de gràfics i representacions harmòniques i la manipulació d'expressions musicals, incorporant els Mitjans digitals quan siga oportú. Forma part d'aquesta destresa la creació de descripcions i explicacions musicals que porten implícites la interpretació de resultats compositius i la reflexió sobre la seua adequació al context, igual que la determinació de si les solucions són adequades i tenen sentit en la situació en què es presenten.

. Es tracta, per tant, de reconèixer el paper que exerceixen les estructures matemàtic-musicals en el món i utilitzar els conceptes, procediments i eines per a aplicar-los en la resolució dels problemes que puguen sorgir en una situació determinada al llarg de la vida. L'activació de la competència matemàtica suposa que l'aprenent és capaç d'establir una relació profunda entre el coneixement conceptual i el coneixement procedimental, implicats en la resolució d'una tasca matemàtic-musical determinada.

. La competència matemàtica inclou una sèrie d'actituds i valors que es basen en el rigor, el respecte a les dades i la veracitat.

. Així doncs, per a l'adequat desenvolupament de la competència matemàtica resulta

necessari abordar quatre àrees relatives als signes musicals, l'harmonia, la geometria musical, interrelacionades de formes diverses:

. L'espai i la forma: inclouen una àmplia gamma de fenòmens que es troben en el nostre món musical, visual i físic: patrons, propietats dels objectes, posicions, direccions i representacions d'ells; descodificació i codificació d'informació visual i musical, així com navegació i interacció dinàmica amb formes reals, o amb representacions. La competència matemàtic-musical en aquest sentit inclou una sèrie d'activitats com la comprensió de la perspectiva, l'elaboració i lectura de partitures, la transformació de les formes amb i sense tecnologia, la interpretació de vistes d'escenes tridimensionals des de diferents perspectives i la construcció de representacions de formes musicals.

. El canvi i les relacions: el món desplega multitud de relacions temporals i permanents entre els objectes i les circumstàncies, on els canvis es produeixen dins de sistemes d'objectes interrelacionats. Tenir més coneixements sobre el canvi i les relacions suposa comprendre els tipus fonamentals de canvi i quan tenen lloc, amb la finalitat d'utilitzar models músic-estructurals adequats per a descriure-ho i predir-ho.

. La incertesa i les dades: són un fenomen central de l'anàlisi estructural de la música en el present en diferents moments del procés de resolució de problemes en el qual resulta clau la presentació i interpretació d'aquestes estructures. Aquesta categoria inclou el reconeixement del lloc de la variació en els processos, la possessió d'un sentit de quantificació d'aquesta variació, l'admissió d'incertesa i error en els mesuraments i els coneixements sobre l'atzar. Així mateix, comprèn l'elaboració, interpretació i valoració de les conclusions extrems en situacions on la incertesa i les dades són fonamentals.

b) Les competències bàsiques en ciència i tecnologia són aquelles que proporcionen un acostament al món físic i a la interacció responsable amb ell des d'accions, tant individuals com col·lectives, orientades a la conservació i millora del medi natural, decisives per a la protecció i manteniment de la qualitat de vida i el progrés dels pobles. Aquestes competències contribueixen al desenvolupament del pensament científic, perquè inclouen l'aplicació dels mètodes propis de la racionalitat científica i les destreses tecnològiques, que condueixen a l'adquisició de coneixements, al contrast d'idees i l'aplicació dels descobriments al benestar social. Les competències en ciència i tecnologia capaciten a ciutadans responsables i respectuosos que desenvolupen judicis crítics sobre els fets científics i tecnològics que se succeeixen al llarg dels temps, passats i actuals. Aquestes competències han de capacitar,

bàsicament, per a identificar, plantejar i resoldre situacions de la vida quotidiana – personal i social– anàlogament a com s'actua enfront dels reptes i problemes propis de l'activitats científiques i tecnològiques. Per a l'adequat desenvolupament de les competències en ciència i tecnologia resulta necessari abordar els sabers o coneixements científics relatius a la física, la química, la biologia, la geologia, les matemàtiques i la tecnologia, els quals es deriven de conceptes, processos i situacions interconnectades. Aquests sabers l'alumnat els adquirirà en l'ensenyament general (ESO, Batxillerat)

Es requereix igualment el foment de destreses que permeten utilitzar i manipular eines i màquines tecnològiques, així com utilitzar dades i processos científics per a aconseguir un objectiu; és a dir, identificar preguntes, resoldre problemes, arribar a una conclusió o prendre decisions basades en proves i arguments. Així mateix, aquestes competències inclouen actituds i valors relacionats amb l'assumpció de criteris ètics associats a la ciència i a la tecnologia, l'interès per la ciència, el suport a la investigació científica i la valoració del coneixement científic; així com el sentit de la responsabilitat en relació a la conservació dels recursos naturals i a les qüestions mediambientals i a l'adopció d'una actitud adequada per a aconseguir una vida física i mental saludable en un entorn natural i social.

3. Competència digital.

La competència digital és aquella que implica l'ús creatiu, crític i segur de les tecnologies de la informació i la comunicació per a aconseguir els objectius relacionats amb el treball, l'ocupabilitat, l'aprenentatge, l'ús del temps lliure, la inclusió i participació en la societat.

Aquesta competència suposa, a més de l'adequació als canvis que introdueixen les noves tecnologies en l'alfabetització, la lectura i l'escriptura de la música, un conjunt nou de coneixements, habilitats i actituds necessàries avui dia per a ser competent en un entorn digital.

Requereix de coneixements relacionats amb el llenguatge específic bàsic: textual, numèric, icònic, visual, gràfic i sonor, així com les seues pautes de descodificació i transferència. Això comporta el coneixement de les principals aplicacions informàtiques. Suposa també l'accés a les fonts i el processament de la informació; i el coneixement dels drets i les llibertats que assisteixen a les persones en el món digital. Igualment precisa del desenvolupament de diverses destreses relacionades amb

l'accés a la informació, el processament i ús per a la comunicació, la creació de continguts, la seguretat i la resolució de problemes, tant en contextos formals com no formals i informals. La persona ha de ser capaç de fer un ús habitual dels recursos tecnològics disponibles amb la finalitat de resoldre els problemes reals d'un mode eficient, així com avaluar i seleccionar noves fonts d'informació i innovacions tecnològiques, a mesura que van apareixent, en funció de la seua utilitat per a escometre tasques o objectius específics.

L'adquisició d'aquesta competència requereix a més actituds i valors que permeten a l'usuari adaptar-se a les noves necessitats establides per les tecnologies, la seua apropiació i adaptació als propis fins i la capacitat d'interaccionar socialment entorn d'elles. Es tracta de desenvolupar una actitud activa, crítica i realista cap a les tecnologies i els mitjans tecnològics, valorant les seues fortaleses i debilitats i respectant principis ètics en el seu ús. D'altra banda, la competència digital implica la participació i el treball col·laboratiu, així com la motivació i la curiositat per l'aprenentatge i la millora en l'ús de les tecnologies. Per tant, per a l'adequat desenvolupament de la competència digital resulta necessari abordar:

. La informació: això comporta la comprensió de com es gestiona la informació i de com es posa a la disposició dels usuaris, així com el coneixement i maneig de diferents motors de cerca i bases de dades, saben triar aquells que responen millor a les pròpies necessitats d'informació.

. Igualment, suposa saber analitzar i interpretar la informació que s'obté, acarar i avaluar el contingut dels mitjans de comunicació en funció de la seua validesa, fiabilitat i adequació entre les fonts, tant en línia com offline. I finalment, la competència digital suposa saber transformar la informació en coneixement a través de la selecció apropiada de diferents opcions d'emmagatzematge.

. La comunicació: suposa prendre consciència dels diferents mitjans de comunicació digital i de diversos paquets de programari de comunicació i del seu funcionament així com els seus beneficis i mancances en funció del context i dels destinataris. Al mateix temps, implica saber quins recursos poden compartir-se públicament i el valor que tenen, és a dir, conèixer de quina manera les tecnologies i els mitjans de comunicació poden permetre diferents formes de participació i col·laboració per a la creació de continguts que produïsquen un benefici comú. Això suposa el coneixement de qüestions ètiques com la identitat digital i les normes d'interacció digital.

. La creació de continguts: implica saber com els continguts digitals poden realitzar-se

en diversos formats (text, àudio, vídeo, imatges) així com identificar els programes/aplicacions que millor s'adapten al tipus de contingut que es vol crear. Suposa també la contribució al coneixement de domini públic (wikis, fòrums públics, revistes), tenint en compte les normatives sobre els drets d'autor i les llicències d'ús i publicació de la informació.

. La seguretat: implica conèixer els diferents riscos associats a l'ús de les tecnologies i de recursos en línia i les estratègies actuals per a evitar-los, la qual cosa suposa identificar els comportaments adequats en l'àmbit digital per a protegir la informació, pròpia i d'altres persones, així com conèixer els aspectes addictius de les tecnologies.

. La resolució de problemes: aquesta dimensió suposa conèixer la composició dels dispositius digitals, els seus potencials i limitacions en relació a la consecució de metes personals, així com saber on cercar ajuda per a la resolució de problemes teòrics i tècnics, la qual cosa implica una combinació heterogènia i ben equilibrada de les tecnologies digitals i no digitals més importants en aquesta àrea de coneixement.

4. Competència aprendre a aprendre.

La competència d'aprendre a aprendre és fonamental per a l'aprenentatge permanent que es produeix al llarg de la vida i que té lloc en diferents contextos formals, no formals i informals.

Aquesta competència es caracteritza per l'habilitat per a iniciar, organitzar i persistir en l'aprenentatge. Això exigeix, en primer lloc, la capacitat per a motivar-se per aprendre. Aquesta motivació depèn del fet que es genere la curiositat i la necessitat d'aprendre, que l'estudiant se senta protagonista del procés i del resultat del seu aprenentatge i, finalment, que arribi a aconseguir les metes d'aprenentatge proposades i, amb això, que es produïska en ell una percepció d'acte-eficàcia. Tot l'anterior contribueix a motivar-li per a abordar futures tasques d'aprenentatge. En segon lloc, quant a l'organització i gestió de l'aprenentatge, la competència d'aprendre a aprendre requereix conèixer i controlar els propis processos d'aprenentatge per a ajustar-los als temps i les demandes de les tasques i activitats que condueixen a l'aprenentatge. La competència d'aprendre a aprendre desemboca en un aprenentatge cada vegada més eficaç i autònom.

Aquesta competència inclou una sèrie de coneixements i destreses que requereixen la reflexió i la presa de consciència dels propis processos d'aprenentatge. Així, els processos de coneixement es converteixen en objecte del coneixement i, a més, cal

aprendre a executar-los adequadament.

Aprendre a aprendre inclou coneixements sobre els processos mentals implicats en l'aprenentatge (com s'aprèn). A més, aquesta competència incorpora el coneixement que posseeix l'estudiant sobre el seu propi procés d'aprenentatge que es desenvolupa en tres dimensions: a) el coneixement que té sobre el que sap i desconeix, del que és capaç d'aprendre, del que li interessa, etcètera; b) el coneixement de la disciplina en la qual es localitza la tasca d'aprenentatge i el coneixement del contingut concret i de les demandes de la tasca mateixa; i c) el coneixement sobre les diferents estratègies possibles per a afrontar la tasca. Tot aquest coneixement es bolca en destreses d'autoregulació i control inherents a la competència d'aprendre a aprendre, que es concreten en estratègies de planificació en les quals es reflecteix la meta d'aprenentatge que es persegueix, així com el pla d'acció que es té previst aplicar per a aconseguir-la; estratègies de supervisió des de les quals l'estudiant va examinant l'adequació de les accions que està desenvolupant i l'aproximació a la meta; i estratègies d'avaluació des de les quals s'analitza tant el resultat com del procés que s'ha dut a terme. La planificació, supervisió i avaluació són essencials per a desenvolupar aprenentatges cada vegada més eficaços. Totes elles inclouen un procés reflexiu que permet pensar abans d'actuar (planificació), analitzar el curs i l'ajust del procés (supervisió) i consolidar l'aplicació de bons plans o modificar els que resulten incorrectes (avaluació del resultat i del procés). Aquestes tres estratègies haurien de potenciar-se en els processos d'aprenentatge i de resolució de problemes en els quals participen els estudiants.

Aprendre a aprendre es manifesta tant individualment com en grup. En tots dos casos el domini d'aquesta competència s'inicia amb una reflexió conscient sobre els processos d'aprenentatge als quals es lliura un mateix o el grup. No sols són els propis processos de coneixement, sinó que, també, el mode en què els altres aprenen es converteix en objecte d'escrutini. D'aquí ve que la competència d'aprendre a aprendre s'adquirisca també en el context del treball en equip. Els professors han de procurar que els estudiants siguin conscients del que fan per a aprendre i cerquen alternatives. Moltes vegades aquestes alternatives es posen de manifest quan es tracta d'esbrinar què és el que fan els altres en situacions de treball cooperatiu.

Respecte a les actituds i valors, la motivació i la confiança són crucials per a l'adquisició d'aquesta competència. Ambdues es potencien des del plantejament de metes realistes a curt, mitjà i llarg termini. En aconseguir-se les metes augmenta la percepció d'acte-eficàcia i la confiança, i amb això s'eleva els objectius

d'aprenentatge de manera progressiva. Les persones han de ser capaces de secundar-se en experiències vitals i d'aprenentatge prèvies amb la finalitat d'utilitzar i aplicar els nous coneixements i capacitats en altres contextos, com els de la vida privada i professional, l'educació i la formació.

Saber aprendre en un determinat àmbit implica ser capaç d'adquirir i assimilar nous coneixements i arribar a dominar capacitats i destreses pròpies d'aquest àmbit. En la competència d'aprendre a aprendre pot haverhi una certa transferència de coneixement d'un camp a un altre, encara que saber aprendre en un àmbit no significa necessàriament que se sàpia aprendre en un altre. Per això, la seua adquisició ha de dur-se a terme en el marc de l'ensenyament de les diferents àrees i matèries de l'àmbit formal, i també dels àmbits no formal i informal.

Podria concloure's que per a l'adequat desenvolupament de la competència d'aprendre a aprendre es requereix d'una reflexió que afavorisca un coneixement dels processos mentals als quals es lliuren les persones quan aprenen, un coneixement sobre els propis processos d'aprenentatge, així com el desenvolupament de la destresa de regular i controlar el propi aprenentatge que es duu a terme.

5. Competències socials i cíviques.

Les competències socials i cíviques impliquen l'habilitat i capacitat per a utilitzar els coneixements i actituds sobre la societat, entesa des de les diferents perspectives, en la seua concepció dinàmica, canviant i complexa, per a interpretar fenòmens i problemes socials en contextos cada vegada més diversificats; per a elaborar respostes, prendre decisions i resoldre conflictes, així com per a interactuar amb altres persones i grups conforme a normes basades en el respecte mutu i en conviccions democràtiques. A més d'incloure accions a un nivell més pròxim i mediat a l'individu com a part d'una implicació cívica i social.

Es tracta, per tant, de conjuminar l'interès per aprofundir i garantir la participació en el funcionament democràtic de la societat, tant en l'àmbit públic com privat, i preparar a les persones per a exercir la ciutadania democràtica i participar plenament en la vida cívica i social gràcies al coneixement de conceptes i estructures socials i polítiques i al compromís de participació activa i democràtica.

a) La competència social es relaciona amb el benestar personal i col·lectiu. Exigeix entendre el mode en què les persones poden procurar-se un estat de salut física i mental òptim, tant per a elles mateixes com per a les seues famílies i per al seu entorn

social pròxim, i saber com un estil de vida saludable pot contribuir a això.

Per a poder participar plenament en els àmbits social i interpersonal és fonamental adquirir els coneixements que permeten comprendre i analitzar de manera crítica els codis de conducta i els usos generalment acceptats en les diferents societats i entorns, així com les seues tensions i processos de canvi. La mateixa importància té conèixer els conceptes bàsics relatius a l'individu, al grup, a l'organització del treball, la igualtat i la no discriminació entre homes i dones i entre diferents grups ètnics o culturals, la societat i la cultura. Així mateix, és essencial comprendre les dimensions intercultural i socioeconòmica de les societats europees i percebre les identitats culturals i nacionals com un procés sociocultural dinàmic i canviant en interacció amb l'europea, en un context de creixent globalització.

Els elements fonamentals d'aquesta competència inclouen el desenvolupament d'unes certes destreses com la capacitat de comunicar-se d'una manera constructiva en diferents entorns socials i culturals, mostrar tolerància, expressar i comprendre punts de vista diferents, negociar saben inspirar confiança i sentir empatia. Les persones han de ser capaces de gestionar un comportament de respecte a les diferències expressat de manera constructiva.

Així mateix, aquesta competència inclou actituds i valors com una forma de col·laboració, la seguretat en un mateix i la integritat i honestat. Les persones han d'interessar-se pel desenvolupament socioeconòmic i per la seua contribució a un major benestar social de tota la població, així com la comunicació intercultural, la diversitat de valors i el respecte a les diferències, a més d'estar disposades a superar els prejudicis i a comprometre's en aquest sentit.

b) La competència cívica es basa en el coneixement crític dels conceptes de democràcia, justícia, igualtat, ciutadania i drets humans i civils, així com de la seua formulació en la Constitució espanyola, la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea i en declaracions internacionals, i de la seua aplicació per part de diverses institucions a escala local, regional, nacional, europea i internacional. Això inclou el coneixement dels esdeveniments contemporanis, així com dels esdeveniments més destacats i de les principals tendències en les històries nacional, europea i mundial, així com la comprensió dels processos socials i culturals de caràcter migratori que impliquen l'existència de societats multiculturals en el món globalitzat. Les destreses d'aquesta competència estan relacionades amb l'habilitat per a interactuar eficaçment en l'àmbit públic i per a manifestar solidaritat i interès

per resoldre els problemes que afecten l'entorn escolar i a la comunitat, ja siga local o més àmplia. Comporta la reflexió crítica i creativa i la participació constructiva en les activitats de la comunitat o de l'àmbit mediat i immediat, així com la presa de decisions en els contextos local, nacional o europeu i, en particular, mitjançant l'exercici del vot i de l'activitat social i cívica. Les actituds i valors inherents a aquesta competència són aquells que es dirigeixen al ple respecte dels drets humans i a la voluntat de participar en la presa de decisions democràtiques a tots els nivells, siga el que siga el sistema de valors adoptat. També inclou manifestar el sentit de la responsabilitat i mostrar comprensió i respecte dels valors compartits que són necessaris per a garantir la cohesió de la comunitat, basant-se en el respecte dels principis democràtics. La participació constructiva inclou també les activitats cíviques i el suport a la diversitat i la cohesió socials i al desenvolupament sostenible, així com la voluntat de respectar els valors i la intimitat dels altres i la recepció reflexiva i crítica de la informació procedent dels mitjans de comunicació.

Per tant, per a l'adequat desenvolupament d'aquestes competències és necessari comprendre i entendre les experiències col·lectives i l'organització i funcionament del passat i present de les societats, la realitat social del món en el qual es viu, els seus conflictes i les motivacions d'aquests, els elements que són comuns i els que són diferents, així com els espais i territoris en què es desenvolupa la vida dels grups humans, i els seus assoliments i problemes, per a comprometre's personal i col·lectivament en la seua millora, participant així de manera activa, eficaç i constructiva en la vida social i professional.

Així mateix, aquestes competències incorporen formes de comportament individual que capaciten a les persones per a conviure en una societat cada vegada més plural, dinàmica, canviant i complexa per a relacionar-se amb els altres; cooperar, comprometre's i afrontar els conflictes i proposar activament perspectives d'afrontament, així com prendre perspectiva, desenvolupar la percepció de l'individu en relació a la seua capacitat per a influir en el social i elaborar argumentacions basades en evidències.

Adquirir aquestes competències suposa ser capaç de posar-se en el lloc de l'altre, acceptar les diferències, ser tolerant i respectar els valors, les creences, les cultures i la història personal i col·lectiva dels altres.

6. Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

La competència sentit d'iniciativa i esperit emprenedor implica la capacitat de transformar les idees en actes. Això significa adquirir consciència de la situació a intervenir o resoldre, i saber triar, planificar i gestionar els coneixements, destreses o habilitats i actituds necessaris amb criteri propi, amb la finalitat d'aconseguir l'objectiu previst.

Aquesta competència és present en els àmbits personal, social, escolar i laboral en els quals es desemboquen les persones, permetent-los el desenvolupament de les seues activitats i l'aprofitament de noves oportunitats. Constitueix igualment el fonament d'altres capacitats i coneixements més específics, i inclou la consciència dels valors ètics relacionats.

L'adquisició d'aquesta competència és determinant en la formació de futurs ciutadans emprenedors, contribuint així a la cultura de l'emprenedoria. En aquest sentit, la seua formació ha d'incloure coneixements i destreses relacionats amb les oportunitats de carrera i el món del treball, l'educació econòmica i financera o el coneixement de l'organització i els processos empresarials, així com el desenvolupament d'actituds que comporten un canvi de mentalitat que afavorisca la iniciativa emprenedora, la capacitat de pensar de manera creativa, de gestionar el risc i de manejar la incertesa.

Aquestes habilitats resulten molt importants per a afavorir el naixement d'emprenedors socials, com els denominats intraprenedors (emprenedors que treballen dins d'empreses o organitzacions que no són seues), així com de futurs empresaris. Entre els coneixements que requereix la competència sentit d'iniciativa i esperit emprenedor s'inclou la capacitat de reconèixer les oportunitats existents per a les activitats personals, professionals i comercials. També inclou aspectes de major amplitud que proporcionen el context en el qual les persones viuen i treballen, com ara la comprensió de les línies generals que regeixen el funcionament de les societats i les organitzacions sindicals i empresarials, així com les econòmiques i financeres; l'organització i els processos empresarials; el disseny i la implementació d'un pla (la gestió de recursos humans i/o financers); així com la postura ètica de les organitzacions i el coneixement de com aquestes poden ser un impuls positiu, per exemple, mitjançant el comerç just i les empreses socials. Així mateix, aquesta competència requereix de les següents destreses o habilitats essencials: capacitat d'anàlisi; capacitats de planificació, organització, gestió i presa de decisions; capacitat d'adaptació al canvi i resolució de problemes; comunicació, presentació, representació i negociació efectives; habilitat per a treballar, tant

individualment com dins d'un equip; participació, capacitat de lideratge i delegació; pensament crític i sentit de la responsabilitat; autoconfiança, avaluació i acte-avaluació, ja que és essencial determinar els punts forts i febles d'un mateix i d'un projecte, així com avaluar i assumir riscos quan estiga justificat (maneig de la incertesa i assumptió i gestió del risc).

Finalment, requereix el desenvolupament d'actituds i valors com: la predisposició a actuar d'una forma creadora i imaginativa; l'autoconeixement i l'autoestima; l'autonomia o independència, l'interès i esforç i l'esperit emprenedor. Es caracteritza per la iniciativa, la pro-activitat i la innovació, tant en la vida privada i social com en la professional. També està relacionada amb la motivació i la determinació a l'hora de complir els objectius, ja siguin personals o establits en comú amb uns altres, inclòs l'àmbit laboral.

Així doncs, per a l'adequat desenvolupament de la competència sentit de la iniciativa i esperit emprenedor resulta necessari abordar:

- . La capacitat creadora i d'innovació: creativitat i imaginació; autoconeixement i autoestima; autonomia i independència; interès i esforç; esperit emprenedor; iniciativa i innovació.
- . La capacitat pro-activa per a gestionar projectes: capacitat d'anàlisi; planificació, organització, gestió i presa de decisions; resolució de problemes; habilitat per a treballar tant individualment com de manera col·laborativa dins d'un equip; sentit de la responsabilitat; avaluació i acte-avaluació.
- . La capacitat d'assumpció i gestió de riscos i maneig de la incertesa: comprensió i assumptió de riscos; capacitat per a gestionar el risc i manejar la incertesa.
- . Les qualitats de lideratge i treball individual i en equip: capacitat de lideratge i delegació; capacitat per a treballar individualment i en equip; capacitat de representació i negociació.
- . Sentit crític i de la responsabilitat: sentit i pensament crític; sentit de la responsabilitat.

7. Consciència i expressions culturals.

La competència en consciència i expressió cultural implica conèixer, comprendre, apreciar i valorar amb esperit crític, amb una actitud oberta i respectuosa, les diferents manifestacions culturals i artístiques, utilitzar-les com a font d'enriquiment i

gaudi personal i considerar-les com a part de la riquesa i patrimoni dels pobles.

Aquesta competència incorpora també un component expressiu referit a la pròpia capacitat estètica i creadora i al domini d'aquelles capacitats relacionades amb els diferents codis artístics i culturals, per a poder utilitzar-les com a mitjà de comunicació i expressió personal. Implica igualment manifestar interès per la participació en la vida cultural i per contribuir a la conservació del patrimoni cultural i artístic, tant de la pròpia comunitat com d'altres comunitats.

Així doncs, la competència per a la consciència i expressió cultural requereix de coneixements que permeten accedir a les diferents manifestacions sobre l'herència cultural (patrimoni cultural, historicoartístic, literari, filosòfic, tecnològic, mediambiental, etcètera) a escala local, nacional i europea i el seu lloc en el món. Comprèn la concreció de la cultura en diferents autors i obres, així com en diferents gèneres i estils, tant de les belles arts (música, pintura, escultura, arquitectura, cinema, literatura, fotografia, teatre i dansa) com d'altres manifestacions artístic-culturals de la vida quotidiana (habitatge, vestit, gastronomia, arts aplicades, folklore, festes...). Incorpora així mateix el coneixement bàsic de les principals tècniques, recursos i convencions dels diferents llenguatges artístics i la identificació de les relacions existents entre aquestes manifestacions i la societat, la qual cosa suposa també tenir consciència de l'evolució del pensament, els corrents estètics, les modes i els gustos, així com de la importància representativa, expressiva i comunicativa dels factors estètics en la vida quotidiana.

Aquests coneixements són necessaris per a posar en funcionament destreses com l'aplicació de diferents habilitats de pensament, perceptives, comunicatives, de sensibilitat i sentit estètic per a poder comprendre-les, valorar-les, emocionar-se i gaudir-les. L'expressió cultural i artística exigeix també desenvolupar la iniciativa, la imaginació i la creativitat expressada a través de codis artístics, així com la capacitat d'emprar diferents materials i tècniques en el disseny de projectes.

A més, en la mesura en què les activitats culturals i artístiques suposen amb freqüència un treball col·lectiu, cal disposar d'habilitats de cooperació i tenir consciència de la importància de secundar i apreciar les contribucions alienes.

El desenvolupament d'aquesta competència suposa actituds i valors personals d'interès, reconeixement i respecte per les diferents manifestacions artístiques i culturals, i per la conservació del patrimoni. Exigeix així mateix valorar la llibertat

d'expressió, el dret a la diversitat cultural, el diàleg entre cultures i societats i la realització d'experiències artístiques compartides. Al seu torn, comporta un interès per participar en la vida cultural i, per tant, per comunicar i compartir coneixements, emocions i sentiments a partir d'expressions artístiques.

Així doncs, per a l'adequat desenvolupament de la competència per a la consciència i expressió cultural resulta necessari abordar:

- a) El coneixement, estudi i comprensió tant dels diferents estils i gèneres artístics com de les principals obres i produccions del patrimoni cultural i artístic en diferents períodes històrics, les seues característiques i les seues relacions amb la societat en la qual es creen, així com les característiques de les obres d'art produïdes, tot això mitjançant el contacte amb les obres d'art. Està relacionada, igualment, amb la creació de la identitat cultural com a ciutadà d'un país o membre d'un grup.
- b) L'aprenentatge de les tècniques i recursos dels diferents llenguatges artístics i formes d'expressió cultural, així com de la integració de diferents llenguatges.
- c) El desenvolupament de la capacitat i intenció d'expressar-se i comunicar idees, experiències i emocions pròpies, partint de la identificació del potencial artístic personal (aptitud/talent). Es refereix també a la capacitat de percebre, comprendre i enriquir-se amb les produccions del món de l'art i de la cultura.
- d) La potenciació de la iniciativa, la creativitat i la imaginació pròpies de cada individu de cara a l'expressió de les pròpies idees i sentiments. És a dir, la capacitat d'imaginar i realitzar produccions que suposen recreació, innovació i transformació. Implica el foment d'habilitats que permeten reelaborar idees i sentiments propis i aliens i exigeix desenvolupar l'autoconeixement i l'autoestima, així com la capacitat de resolució de problemes i assumpció de riscos.
- e) L'interès, estima, respecte, gaudi i valoració crítica de les obres artístiques i culturals que es produeixen en la societat, amb un esperit obert, positiu i solidari.
- f) La promoció de la participació en la vida i l'activitat cultural de la societat en què es viu, al llarg de tota la vida. Això porta implícits comportaments que afavoreixen la convivència social.
- g) El desenvolupament de la capacitat d'esforç, constància i disciplina com a requisits necessaris per a la creació de qualsevol producció artística de qualitat, així com habilitats de cooperació que permeten la realització de treballs col·lectius.

LES COMPETÈNCIES CLAU I ELS OBJECTIUS

1. Les competències clau hauran d'estar estretament vinculades als objectius definits per a l'Ensenyaments Professionals de Música.
2. La relació de les competències clau amb els objectius de les diferents assignatures del currículum fa necessari dissenyar estratègies per a promoure i avaluar les competències des de les etapes educatives inicials i intermèdies fins a la seua posterior consolidació en etapes superiors, que portaran als alumnes i alumnes a desenvolupar actituds i valors, així com un coneixement de base conceptual i un ús de tècniques i estratègies que afavoriran la seua incorporació a la vida adulta i que serviran de fonament per al seu aprenentatge al llarg de la seua vida.
3. L'adquisició eficaç de les competències clau per part de l'alumnat i la seua contribució a l'assoliment dels objectius de les diferents assignatures, des d'un caràcter interdisciplinari i transversal, requereix del disseny d'activitats d'aprenentatge integrades que permeten avançar cap als resultats d'aprenentatge de més d'una competència al mateix temps.

LES COMPETÈNCIES CLAU EN EL CURRÍCULUM

1. Les competències clau han d'estar integrades en les àrees o matèries de les propostes curriculars, i en elles definir-se, explicitar-se i desenvolupar-se prou els resultats d'aprenentatge que els alumnes i alumnes han d'aconseguir.
2. Les competències han de desenvolupar-se en els àmbits de l'educació formal, no formal i informal al llarg de l'Educació Primària, l'Educació Secundària Obligatòria i el Batxillerat, i en l'educació permanent al llarg de tota la vida.
3. Totes les àrees o matèries del currículum han de participar, des del seu àmbit corresponent, en el desenvolupament de les diferents competències de l'alumnat.
4. La selecció dels continguts i les metodologies ha d'assegurar el desenvolupament de les competències clau al llarg de la vida acadèmica.
5. Els criteris d'avaluació han de servir de referència per a valorar el que l'alumnat sap i sap fer en cada àrea o matèria. Aquests criteris d'avaluació es desglossen en

estàndards d'aprenentatge avaluables. Per a valorar el desenvolupament competencial de l'alumnat, seran aquests estàndards d'aprenentatge avaluables, com a elements de major concreció, observables i mesurables, els que, en posar-se en relació amb les competències clau, permetran graduar el rendiment o acompliment aconseguit en cadascuna d'elles.

6. El conjunt d'estàndards d'aprenentatge avaluables d'una àrea o matèria determinada donarà lloc al seu perfil d'àrea o matèria. Atès que els estàndards d'aprenentatge avaluables es posen en relació amb les competències, aquest perfil permetrà identificar aquelles competències que es desenvolupen a través d'aquesta àrea o matèria.

7. Totes les àrees i matèries han de contribuir al desenvolupament competencial. El conjunt d'estàndards d'aprenentatge avaluables de les diferents àrees o matèries que es relacionen amb una mateixa competència dona lloc al perfil d'aquesta competència (perfil de competència). L'elaboració d'aquest perfil facilitarà l'avaluació competencial de l'alumnat. Els ensenyaments professionals de música contribuiran a desenvolupar en els alumnes les competències clau així com els valors cívics propis del sistema educatiu a través dels objectius següents:

Desenvolupament del currículum

Objectius

1. Conèixer els principals elements i procediments compositius de les diferents èpoques i dels autors més representatius, des del Gregorià fins al Classicisme.
2. Analitzar obres des dels punts de vista harmònic, estructural, formal i estilístic per a avançar en la seua major comprensió.
3. Comprendre la interrelació dels procediments compositius de les diferents èpoques (des del Cant Gregorià fins al Classicisme) amb les estructures formals que d'ells es deriven.
4. Aprofundir en l'anàlisi d'obres de les diferents èpoques i autors a través de l'audició.

5. Reconèixer per mitjà de l'audició els diferents tipus d'estructures formals, així com els diferents estils.
6. Reproduir els elements i procediments bàsics emprats en obres de les diferents èpoques mitjançant l'ús d'instruments polifònics.
7. Desenvolupar la capacitat crítica enfront de l'escassa qualitat musical que poguera apreciar.

Continguts (5é curs)

I. ELEMENTS PRIMARIS DE L'ESTRUCTURA MUSICAL

1. Fenòmens estructurals: tonalitat, cadències, ritme, melodia, textura, moviment, timbre.
2. Terminologia i conceptes tradicionals de la sintaxi musical: tema, motiu, incís, semifrase, frase, període, etc.
3. Unitats estructurals: secció, períodes (modulantes, simètrics-asimètrics, paral·lels-contrastants, simples-dobles), enllaços, ponts, extensions cadencials, etc.
4. Recursos generadors d'estructura: repetició, variant, contrast.
5. Funcions estructurals: expositiva, de transició, de desenvolupament i conclusiva.

II. PROCEDIMENTS TÈCNICS DE TRANSFORMACIÓ

1. Dilatació i contracció rítmica.
2. Apèndixs (coda), augmentació i disminució.
3. Variació ornamental, variació decorativa per elaboració.
4. Imitacions, progressions.

III. TIPUS FORMALS DE MENOR LONGITUD

1. Xicotet tipus formal primari.

2. Xicotet tipus formal binari. Lied binari.
3. Xicotet tipus formal ternari. Lied ternari.

IV. LA MONODIA

1. Característiques principals.
2. Estils: sil·làbic, pneumàtic i melismàtic.
3. Notació.
4. Modalitat gregoriana.

V. LA POLIFONIA

1. Organum, Discantus i Conductus.
2. Modalitat: regles per a conèixer el mode d'una peça polifònica.
3. La semitonía.
4. Formes musicals més representatives del Renaixement:
  - a) El motet.
  - b) La missa: Kyrie, Gloria, Credo, Benedictus, Sanctus i Agnus dei.
  - c) Madrigal, Nadala i Cançó polifònica.
  - d) El Coral.

VI. LA IMITACIÓ

1. Generalitats. Principis bàsics a seguir en l'anàlisi estructural d'un fragment escrit en estil imitatiu.
2. Procediments imitatius:
  - a) Imitació per moviment directe.
  - b) Imitació per moviment contrari.
  - c) Imitació per moviment retrògrad.

d) Imitació per moviment contrari retrògrad.

e) Imitació per augmentació.

f) Imitació per disminució.

3. Imitació en forma de cànon.

4. Imitació en forma de fugida.

VII. EL BARROC. PRINCIPALS FORMES

1. La Suite: Allemanda, Corrandà, Sarabanda i Giga.

2. Altres danses: Minuet, Gavota, Bourrée, Pasapié, Els Doubles, etc.

3. La fugida.

4. Forma Rondó simple.

5. Variacions.

6. Concert i Concert Grosso.

7. La Sonata barroca: Sonata de cambra (sonata dona camera) i Sonata d'església (sonata dona chiesa).

8. Introducció a la forma ternària: La Sonata bitemàtica.

VIII. EL CLASSICISME

1. La Sonata clàssica:

a) Forma Sonata.

b) Forma Rondó-Sonata.

Continguts (6é curs)

I. ELEMENTS PRIMARIS DE L'ESTRUCTURA MUSICAL (Repàs)

1. Fenòmens estructurals: tonalitat, cadències, ritme, melodia, textura, moviment,

timbre.

2. Terminologia i conceptes tradicionals de la sintaxi musical: tema, motiu, incís, semifrase, frase, període, etc.
3. Unitats estructurals: secció, períodes (modulantes, simètrics-asimètrics, paral·lels-contrastants, simples-dobles), enllaços, ponts, extensions cadencials, etc.
4. Recursos generadors d'estructura: repetició, variant, contrast.
5. Funcions estructurals: expositiva, de transició, de desenvolupament i conclusiva.

II. PROCEDIMENTS TÈCNICS DE TRANSFORMACIÓ (Repàs)

1. Dilatació i contracció rítmica.
2. Apèndixs (coda), augmentació i disminució.
3. Variació ornamental, variació decorativa per elaboració.
4. Imitacions, progressions.

III. TIPUS FORMALS DE MENOR LONGITUD (Repàs)

1. Xicotet tipus formal primari.
2. Xicotet tipus formal binari.
3. Xicotet tipus formal ternari.

IV. EL CLASSICISME. PRINCIPALS FORMES

1. La Sonata clàssica:
  - a) Primer temps: esquema de la "Forma Sonata".
  - b) Segon temps: Lied, Tema amb Variacions, etc.
  - c) Tercer temps: Minuet o scherzo.
  - d) Quart temps: Rondó-Sonata.
2. La Sonata cíclica i la forma Rondó-Sonata.
3. El Quartet.

4. La Simfonia.

5. El Concert.

V. EL ROMANTICISME

1. La Sonata romàntica.

2. Xicotetes formes romàntiques: Preludi, Estudi, Capritx, Rapsòdia, Nocturn, Impromptu, Romança, Polonesa, Vals, etc.

3. Formes extenses: Poema Simfònic, Obertura, Fantasia, etc.

4. Música vocal: Lied, Òpera, Oratori, Cantata i Passió. 5. Gèneres afins: Opereta, Singspiel, Òpera bufa, Sarsuela, etc.

6. El drama líric: Wagner. La tècnica del leit-motiv.

VI. APROXIMACIÓ A L'ESTRUCTURA I AL ANÀLISI EN LA MÚSICA DEL S. XX

1. Alternatives al sistema tonal: l'Impressionisme

2. Nous sistemes d'organització dels sons:

a) Escala de tons sencers. Escala pentáfona.

b) Modes sistemàtics d'O. Messiaen.

c) Harmonia per quartes, harmonia per cinquenes, quarts de to, etc.

3. Altres mètodes compositius del segle XX:

a) El llenguatge dodecafónico.

b) El serialisme.

c) Atonalitat.

d) Politonalitat i bitonalidad.

e) Música aleatòria, concreta i electrònica.

f) Minimalisme.

4. La "adaptació" d'algunes formes clàssiques a estructures del segle XX:

- a) Exemples d'imitació en forma de cànon del repertori musical del segle XX.
  - b) Exemples d'imitació en forma de fugida del repertori musical del segle XX.
5. El jazz, el rock i la música de consum.
6. Les noves tecnologies aplicades a la música.

Metodologia

Estarà basada en l'observació, recollida de dades i l'elaboració de proves específiques. En aquest apartat els professors, utilitzaran o aplicaran els tractats que consideren adequats per a aconseguir els objectius comuns marcats. Especial atenció es procurarà en la contextualització cronològica del material harmònic que s'estudie.

Procediments didàctics: classe explicativa teòrica per part del professor, anàlisi d'obres amb partitures, comentaris d'audició, interpretació per part dels alumnes de les obres analitzades (sempre que siga possible i es donen les condicions adequades per a això), anàlisis d'obres que formen part del repertori d'estudi de l'especialitat instrumental de cada alumne i audició i comentari d'aquestes.

Seqüenciació

5é curs

1a Avaluació: temes I-II-III i IV

2a Avaluació: temes V-VI i VII a més dels corresponents a la primera avaluació.

3a Avaluació: tema VIII a més dels corresponents a la 1a i 2a avaluació

6é curs

1a Avaluació: temes I-II-III i IV

2a Avaluació: tema V a més dels corresponents a la primera avaluació.

3a Avaluació: tema VI a més dels corresponents a la 1a i 2a avaluació

Avaluació

Segons cita el Decret 158/2007 de 21 de setembre, l'avaluació de l'aprenentatge de l'alumnat serà contínua i integradora, encara que diferenciada, segons les diferents assignatures del currículum.

El procés d'ensenyament i aprenentatge mai estarà només en funció de l'avaluació, entesa d'una manera restringida com a sinònim de "examen".

L'avaluació tindrà com a objectiu fonamental la recollida d'informació sistemàtica amb la finalitat d'orientar a l'alumne sobre el seu progrés en el procés d'aprenentatge i al professor sobre les estratègies d'intervenció.

Seràn objecte d'avaluació els tres tipus de continguts didàctics: conceptes, procediments i actituds. L'avaluació objectiva d'aquests últims (actituds) es realitzarà prenent com a referència la següent relació d'actituds de l'alumne susceptibles de ser avaluades:

1. Participació activa en la classe i l'interès per les activitats proposades.
2. Realització de les tasques proposades i lliurament dels treballs en els terminis establits.
3. Esforç per millorar el seu rendiment escolar.
4. Correcció en el tracte amb el professor i els companys.
5. Ordre i neteja en els treballs.
6. Assistència a classe de forma continuada i amb puntualitat.

Als alumnes, setmanalment, se'ls corregirà els exercicis pràctics de manera individual, així com també, col·lectivament, intervindran cadascun en l'exposició analítica de les obres i exercicis proposats a cada grup.

A més, trimestralment, i seguint el calendari oficial d'avaluacions proposat pel Centre, es realitzaran exercicis específics per a avaluar en períodes més amplis, la progressió dels alumnes. (Exercicis de formació i/o classificació d'acords a partir d'un xifratge o d'una estructura. Anàlisi estructural, formal i harmònic, amb partitura, d'una obra o fragment musical dau.

El percentatge en els diferents apartats per a la qualificació en la nota serà el següent:

Exercici de formació i/o classificació de 10 acords. Eliminatori

Exercici d'anàlisi (melòdic-harmònic-formal-estilístic). 90% o 100%

Assistència, actitud, participació, realització de tasques, etc. Podrà valorar-se amb el 10%

Els alumnes sabran amb antelació suficient la data i el lloc de realització de les proves, fins i tot posant-se prèviament tots d'acord. També se'ls informarà de la importància que té una prova en relació amb el procés global de l'aprenentatge, inculcant-los sempre, no obstant això, la idea de què es tracta d'un aspecte més de l'avaluació i no d'una barrera.

L'assistència a classe és obligatòria i, per tant, els alumnes que acumulen vuit o més faltes injustificades al llarg del curs, perdran el dret a l'avaluació contínua.

Criteris d'avaluació

1. Identificar mitjançant l'anàlisi d'obres o fragments musicals, els elements morfològics de les diferents èpoques del llenguatge musical occidental. Amb aquest criteri es podrà avaluar l'habilitat de l'alumne en el reconeixement dels diferents elements estudiats i en la comprensió de l'estil utilitzat.

2. Identificar mitjançant l'anàlisi d'obres o fragments musicals, la manera en què se succeeixen i organitzen, de menor a major complexitat, els elements morfològics i sintàctics a través dels quals es constitueix la seua estructura. Amb aquest criteri es pretén valorar el coneixement de l'alumne sobre els diversos components i procediments tècnics a través dels quals s'estructura el llenguatge musical i la seua contextualització en una obra donada, a fi de reconèixer els procediments bàsics de transformació temàtica emprats, el paper funcional d'aquests procediments, els criteris seguits per l'autor en l'estructura global d l'obra i la interrelació d'aquests criteris amb els elements que configuren la forma. Així mateix, també es pretén valorar la capacitat de l'alumne per a raonar, de manera objectiva, respecte a les particularitats estructurals de l'obra analitzada, extraient conclusions que conduïsquen a una interpretació adequada d'aquesta.

3. Identificar a través de l'audició, els elements i procediments que configuren la forma a petita escala. Mitjançant aquest criteri podrà avaluar-se el progrés de la capacitat auditiva de l'alumne a través de la identificació dels diversos elements i procediments

estudiats en fragments musicals de complexitat estructural progressiva.

4. Identificar a través de l'audició, la manera en què se succeeixen i s'organitzen els diferents fragments de què consta una obra musical (continguda en el repertori corresponent a cada curs), parant atenció a les seues característiques estructurals més rellevants. Mitjançant aquest criteri es pretén avaluar el progrés de la capacitat auditiva de l'alumne en la identificació dels criteris seguits per l'autor en l'elaboració global de l'obra (criteris de proporció, coherència, contrast, etc.)

Mínims exigibles

- Formar i/o classificar acords a partir d'un xifratge o d'una estructura.
- Identificar, a través de l'anàlisi, successions que s'estructuren a partir de la repetició, variació i contrast.
- Identificar, a través de l'anàlisi, successions combinades de valors de duració i altures de sons que s'estructuren a partir de la repetició, variació i contrast.
- Identificar, a través de l'anàlisi, l'estructura harmònica i formal d'una obra.
- Anàlisi harmònica, estructural i formal d'obres corresponents a cada curs.
- Identificar, a través de l'audició, l'estructura formal d'una obra.
- Identificar, a través de l'audició, l'estil i els possibles autors.

Procediment de recuperació

durant el curs

Es prestarà una atenció especial a aquells alumnes que tinguen arracada de recuperació algun curs d'aquesta assignatura. Els alumnes repetidors superaran l'assignatura d'Anàlisi 5a aprovant la segona avaluació de totes dues assignatures, 5è i 6è, en cas contrari, hauran de realitzar tots dos exàmens en la tercera i última avaluació.

Atesos els criteris establits en el punt 5 de l'article 15 del Decret anteriorment citat, els alumnes, finalitzat el curs, podran recuperar les assignatures pendents mitjançant la realització de la prova extraordinària de juliol.

Recuperació (Proves extraordinàries)

5é curs

La prova d'Anàlisi avaluarà els continguts del cinquè curs de grau professional de música a través del següent exercici:

1. Un exercici de formació i/o classificació d'acords a partir d'un xifratge o d'una estructura.
2. Realitzar una anàlisi melòdica-harmònic-formal d'una obra, amb la partitura, des del Cant Gregorià fins al Classicisme, tots dos inclusivament. Se situarà la peça cronològicament, es justificarà i se citaran els possibles autors.

AVALUACIÓ I QUALIFICACIÓ

En l'exercici 1r només es permetrà un màxim de 3 fallades sobre 10 per a poder superar la prova en el seu conjunt.

El segon exercici es qualificarà d'1 a 10, sense decimals, sent necessari aconseguir una puntuació igual o superior a 5 per a superar la prova.

6é curs

La prova d'Anàlisi avaluarà els continguts del sisè curs de grau professional de música a través dels següents exercicis:

1. Un exercici de formació i/o classificació d'acords a partir d'un xifratge o d'una estructura.
2. Realitzar una anàlisi melòdica-harmònic-formal d'una obra escrita per a quartet o orquestra. Se situarà l'obra cronològicament i es comentaran les seues característiques més importants així com els seus possibles autors.
3. Realitzar una anàlisi melòdica-harmònic-formal d'una obra (a triar entre tres)

escrita per a piano, des del Barroc fins als nostres dies. Se situarà l'obra cronològicament i es comentaran les seues característiques més importants així com els seus possibles autors.

AVALUACIÓ I QUALIFICACIÓ

En l'exercici 1r només es permetrà un màxim de 2 fallades sobre 10 per a poder superar la prova en el seu conjunt.

L'exercici 2n es qualificarà sobre 10 punts.

L'exercici 3r es qualificarà sobre 10 punts i es realitzarà la mitjana amb l'exercici segon.

En tots dos exercicis (2n i 3r) serà necessari obtenir una puntuació igual o superior a 5 per a poder realitzar la mitjana i superar la prova.

La convocatòria de les proves extraordinàries significa que als alumnes els examina el departament corresponent, i no, necessàriament, el professor que hagen tingut al llarg del curs acadèmic. Serà necessari presentar el DNI per a realitzar aquestes proves.

Pèrdua d'avaluació contínua

L'assistència a classe és obligatòria i, per tant, els alumnes que acumulen vuit o més faltes injustificades al llarg del curs, perdran el dret a l'avaluació contínua.

Els alumnes amb pèrdua de l'avaluació contínua hauran de realitzar proves similars a les de la recuperació per mitjà de la prova extraordinària de juliol.

Poves d'accés

Accés a 5é curs de grau professional

1. Un exercici de formació i/o classificació d'acords a partir d'un xifratge o d'una estructura.
2. Realització d'un baix xifrat o l'harmonització d'un tiple, adequat al nivell de segon curs de l'assignatura d'Harmonia d'ensenyaments professionals de Música.

3. Prova d'audició guiada, on l'aspirant realitzi una anàlisi harmònica d'un exercici proposat pel tribunal, adequat al nivell de segon curs de l'assignatura d'Harmonia d'ensenyaments professionals de Música.

AVALUACIÓ I QUALIFICACIÓ

En l'exercici 1r només es permetrà un màxim de 3 fallades sobre 10 per a poder superar la prova en el seu conjunt.

L'exercici 2n es qualificarà sobre 10 punts i tindrà un valor del 70% sobre la nota final.

L'exercici 3r es qualificarà sobre 10 punts i es valorarà amb un 30% sobre la nota final.

Accés a 6é curs de grau professional

1. Un exercici de formació i/o classificació d'acords a partir d'un xifratge o d'una estructura.

2. Anàlisi musical d'una peça o fragment, adequat al nivell de primer curs de l'assignatura d'Anàlisi d'ensenyaments professionals de Música.

3. Exercici d'audició guiada, on l'aspirant comente i valore harmònica i formalment el contingut del que escolta, adequat al nivell de primer curs de l'assignatura d'Anàlisi d'ensenyaments professionals de Música.

AVALUACIÓ I QUALIFICACIÓ

En el primer exercici només es permetrà un màxim de 2 fallades sobre 10 per a poder superar la prova en el seu conjunt.

El segon exercici es qualificarà sobre 10 punts, sent necessari aconseguir una puntuació igual o superior a 5.

El tercer exercici es qualificarà sobre 10 punts, sent necessari aconseguir una puntuació igual o superior a 5.

Ampliació de matrícula

L'ampliació de matrícula es realitzarà per mitjà d'un examen que establirà el Departament de Composició, qui s'ocuparà de dissenyar-los i de designar un tribunal per a la seua avaluació. Aquest examen tindrà les mateixes característiques que les proves d'accés als diferents cursos que són exposades en aquesta programació.

Atenció a la diversitat

En el cas que hi haguera algun alumne amb necessitats específiques que requerisquen una atenció a la diversitat, es realitzaran les pertinents adaptacions curriculars.

TIC i mesures de sensibilització

Segons característiques, condicions i recursos disponibles, s'incorporaran mesures per a difondre les bones pràctiques en l'ús de les tecnologies de la informació i comunicació, així com mesures dirigides a la sensibilització, prevenció i erradicació de qualsevol tipus de violència i discriminació per causa d'intolerància, especialment referida a condicions de discapacitat, gènere, orientació i identitat sexual, ètnia o creences religioses.

Pla de convivència

Es respectaran i promouran els acords i continguts per a la convivència escolar adoptats en el pla de convivència i que quedaran reflectits en el reglament de règim intern del centre.

Castelló, 10 d'octubre de 2024

ANNEXOS

ANNEX 1

PROVES D'ACCÉS

ENSENYAMENTS PROFESSIONALS

Accés a 5é curs

1. Un exercici de formació i/o classificació d'acords a partir d'un xifratge o d'una estructura.
2. Realització d'un baix xifrat o l'harmonització d'un tiple, adequat al nivell de segon curs de l'assignatura d'Harmonia d'ensenyaments professionals de Música.
3. Prova d'audició guiada, on l'aspirant realitze una anàlisi harmònica d'un exercici proposat pel tribunal, adequat al nivell de segon curs de l'assignatura d'Harmonia d'ensenyaments professionals de Música.

AVALUACIÓ I QUALIFICACIÓ

En l'exercici 1r només es permetrà un màxim de 3 fallades sobre 10 per a poder superar la prova en el seu conjunt.

L'exercici 2n es qualificarà sobre 10 punts i tindrà un valor del 70% sobre la nota final.

L'exercici 3r es qualificarà sobre 10 punts i es valorarà amb un 30% sobre la nota final.

Accés a 6é curs

1. Un exercici de formació i/o classificació d'acords a partir d'un xifratge o d'una estructura.
2. Anàlisi musical d'una peça o fragment, adequat al nivell de primer curs de l'assignatura d'Anàlisi d'ensenyaments professionals de Música.
3. Exercici d'audició guiada, on l'aspirant comente i valore harmònica i formalment el contingut del que escolta, adequat al nivell de primer curs de l'assignatura d'Anàlisi d'ensenyaments professionals de Música.

AVALUACIÓ I QUALIFICACIÓ

En el primer exercici només es permetrà un màxim de 2 fallades sobre 10 per a poder superar la prova en el seu conjunt.

El segon exercici es qualificarà sobre 10 punts, sent necessari aconseguir una

puntuació igual o superior a 5.

El tercer exercici es qualificarà sobre 10 punts, sent necessari aconseguir una puntuació igual o superior a 5.

ANNEX 4

CRITERIS D'AVAUACIÓ MÍNIMS EXIGIBLES

Criteris d'avaluació

1. Identificar mitjançant l'anàlisi d'obres o fragments musicals, els elements morfològics de les diferents èpoques del llenguatge musical occidental. Amb aquest criteri es podrà avaluar l'habilitat de l'alumne en el reconeixement dels diferents elements estudiats i en la comprensió de l'estil utilitzat.
2. Identificar mitjançant l'anàlisi d'obres o fragments musicals, la manera en què se succeeixen i organitzen, de menor a major complexitat, els elements morfològics i sintàctics a través dels quals es constitueix la seua estructura. Amb aquest criteri es pretén valorar el coneixement de l'alumne sobre els diversos components i procediments tècnics a través dels quals s'estructura el llenguatge musical i la seua contextualització en una obra donada, a fi de reconèixer els procediments bàsics de transformació temàtica emprats, el paper funcional d'aquests procediments, els criteris seguits per l'autor en l'estructura global d l'obra i la interrelació d'aquests criteris amb els elements que configuren la forma. Així mateix, també es pretén valorar la capacitat de l'alumne per a raonar, de manera objectiva, respecte a les particularitats estructurals de l'obra analitzada, extraient conclusions que conduïsquen a una interpretació adequada d'aquesta.
3. Identificar a través de l'audició, els elements i procediments que configuren la forma a petita escala. Mitjançant aquest criteri podrà avaluar-se el progrés de la capacitat auditiva de l'alumne a través de la identificació dels diversos elements i procediments estudiats en fragments musicals de complexitat estructural progressiva.
4. Identificar a través de l'audició, la manera en què se succeeixen i s'organitzen els diferents fragments de què consta una obra musical (continguda en el repertori corresponent a cada curs), parant atenció a les seues característiques estructurals més rellevants. Mitjançant aquest criteri es pretén avaluar el progrés de la capacitat auditiva de l'alumne en la identificació dels criteris seguits per l'autor en l'elaboració global de l'obra (criteris de proporció, coherència, contrast, etc.)

Mínims exigibles

- Formar i/o classificar acordes a partir d'un xifratge o d'una estructura.
- Identificar, a través de l'anàlisi, successions que s'estructuren a partir de la repetició, variació i contrast.
- Identificar, a través de l'anàlisi, successions combinades de valors de duració i altures de sons que s'estructuren a partir de la repetició, variació i contrast.
- Identificar, a través de l'anàlisi, l'estructura harmònica i formal d'una obra.
- Anàlisi harmònica, estructural i formal d'obres corresponents a cada curs.
- Identificar, a través de l'audició, l'estructura formal d'una obra.
- Identificar, a través de l'audició, l'estil i els possibles autors.